

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Epistolaris Seu Epistolae Morales Ad usum
familiarem Vario Argumento Scriptæ**

Pexenfelder, Michael

Dilingae, 1686

XIX. Giliberto Orestino, Apprecatio novis Anni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69435](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69435)

Jubet hoc nos sperare egregia Anselmi, cum
probitas, tum conscientiae puritas. Memo-
riam ejus suavissimam, vide, ne lacrimis
corrumpas; hæc potius consoletur, & gau-
dio perfundat matrem, *Dimidium Sui* eò
præmittentem, ubi vitæ bene peractæ præ-
mium alter ex alterius felicitate sibi gratu-
letur.

XIX.

GILIBERTO ORESTINO.

Apprecatio Novi Anni.

Omnium fere gentium mos est, & jam
olim fuit apud Romanos, ut ad ineun-
tis anni exordium, non modò bonis sese in-
vicem votis prosequantur, sed etiam ultro ci-
tròque strenas & xenia in contestationem a-
micitiae missitent. Ea munera & munu-
scula fere fuerunt dulcia, ut caricae, mella,
liba, lagana; quò significarent, annum fe-
licem esse à dulcibus auspicandum. Pecca-
rem ego sanè in officium amicitiae nostrae, si
mitterem, annum exorientem, faustum ti-
bi & fortunatum precari. Cum verò di-
versissima sint mortalium vota, & sæpe ipsis
voven-

voventibus pernicioſa, quippe juxta Sarp
cum.

*Evertère domos totas optantibus ipsis
Dî faciles: nocitura togá, nocitura petu
Militiâ.*

Et alius canit:

*Denique quid Superos oret, pars max
nescit,*

Tam nova quisque sibi vota, precésq, fac

Ego, quid pro felici anni auspicio tibi pot
simùm apprecer, haud immeritò dubius ha
reo. Jam illa vulgaria sunt, & bonis m
lisque communia, optare, ut dies fluant
rei; sereni fulgeant soles; arca flagellet nunt
mos, horreum fruges; & quæ sunt ha
rum similia temerè optantium desideria:
quibus Boëtius:

Quid dignum stolidis mentibus imprecer?

Opes, honores ambient:

Et cum falsa, gravi mole paraverint,

Tum vera cognoscant bona.

Unde vetus Poëta amico optavit *Sanam Sa
no, in corpore mentem:* haud sanè inficetè
quid enim dignius homine? quid exopta
tius illi sit, quàm corpore, animòque bene
valere? quid enim robur athleticum, qu
lacertosi Milonis tori, si mens infirma, &
con

consilij expertus si vasto corpore Polyphemus,
sed uno tantum sit oculo praeditus? quid
magnae aedes, sed non habitatae à *Pruden-*
tia & Ratione? Ergo in vota veniat, non
tantum bona valetudo, sed etiam bona mens,
virtute & sapientiam ornata. Quae duo, sic
in te juncta sunt, ut non tam habeam,
quod apprecer, quam quod gratuler Jani
tibi Calendas, ex utraque hac sanitate auspi-
catus; ut dubium relinquatur, corporine, an
animo benignior natura fuerit, majoresve
DEO gratiae debeantur. Hoc igitur precor
atque opto, ut tueatur sua in te munera Da-
tor bonorum omnium, & bifrontis imagi-
nem Jani in te conservet, *Bonam* scilicet
Mentem, & bonam Valetudinem: quid enim
bonus navarchus in rimosa efficiat navi? quid
prudens habitator in lacera domo? quid
decreta sanitate in hac vita gratum ac
jucundum? *Vivere non est, sed valere,*
vita. Antiqui *Hygeiam*, seu *sanitatem* Deam
constituebant, aras illi erigebant, sacrificia
faciebant, in ejus honorem in convivij bi-
bere solebant, & *Hauustum Sanitatis* voca-
re. Duplicem hanc valetudinem ex animo
tibi precor, Deumque enixè rogo, ut *bene-*
dicat corona anni benignitatis suae, Psal. 64. &
1 totius

totius anni hujus circulum , statis temporibus ac gyrationibus in modum coronæ circumvolutum , suæ benignitatis & cœlestium donorum copiâ fœcundet , corporisque animi felicitatibus te coronet. Ne verò illis votis auspiciis novi anni peragam , strenam offero machinulam horariam, seu horologium rotatum, è ligno quidem fabricatum, non mutum tamen & elingue ; in face seu lingula horarum numerum demonstrat, malleo ad vitrum alliso loquitur, oculis, auribusque officiosus monitor incedit. Ex hoc melius, quàm ex loquaci dona quercu discimus, opportunè tempus distinguere, actiones disponere, dicenda cuncta moderari ; est enim *tempus tacendi est tempus loquendi*, quod per intervalla in horologio observatur : discimus, non verbis modò, sed factis loqui ; nec aliter sonare, aliter signare ; aliud linguâ promere, aliud pectore premere. Pondera sursum deorsum trahentia rerum humanarum mutabiles vices indicant. Motus, per diversas rotulas sciendi, docendi patrem familias, exemplo suo alios regere docent hominem appensis pondusculis rebus quaslibet non impetu, sed ratione librare. In horologio motus externi ab interioribus

ribus pendent ; exterior forma ad interiorem componenda ; è lingula , orbem horarium circumeunte , metimur , quomodo interanea sint constituta. Sonitus malleoli per rotulas agitati significat , multa prius agitata animo , antequam loquaris ; sæpius ad limam , quod semel ad linguam. Horologium *excitat & dirigit* : alios docere volenti , prius excitandi sunt ad attentionem animi , postea præcepta ingerenda. Labori est assuescendum ; nam in horologio nec mora , nec requies ; aberrat , si stare incipit ; unde opus rectore , qui sæpius illud revisat ; si cesset , admoneat ; ponderibus etiam aggravet & urgeat , ut officium faciat. Horologium elapsas nuntiat horas , ut meminimus , sic vivendum esse nobis , quales vellemus mori. Horologium movetur mutuis auxilijs ; pondera impellunt rotulas , ut gyrentur ; hæ gyrando attollunt pondera ; nimirum alter alterius sublevamine indiget. Horologium nec æquò incitatus , nec tardius ambulet ; in medio virtus ; aurea est mediocritas. Horologium non desinit prius moveri & inquietum esse , donec audiatur ; ponderibus ad hoc adigitur , sine quibus obmutescit : afflictiones hominem docent ora-

re ; id exemplo suo Regius Vates testatur
*Ad Dominum, cum tribularer, clamavi, &
 exaudivit me, Pſal. 119.* In Horologi
 hoc malleolus non ad æs, sed ad vitrum a
 liditur, & sonum edit : nemo sibi securita
 tem vitæ promittat ; improvisò frangitur
 morbis pulsata gemitu resonat. Horolo
 gium non quiescit, nisi absoluto circulo redit
 ad punctum, unde cursum incepit. Vita
 nostram à DEO commodatò accepimus
 reddenda est, & Auctori suo restituenda
 ipsius arbitrium. Interea instar horologii per
 omnes horas, & momenta circumagitur, nec
 quiescît, donec, circulatione absolutâ, rep
 tit curriculi sui exordium : *Inquietum, inquit*
D. Augustinus, est cor meum, donec requiescat in
Te Deus; ponderibus suis librata ad te trahitur
 ad Te Principium suum redire naturali impetu
 contendit. Hos tu motus si diligenter observa
 veris, & ad Conditorem direxeris, feliciter
 sanè inchoabis, produces, finies annum ; quod
 quid melius optem, in nullis votis invenio.
 Ingeniosè lusit Poëta recentior, uno pentam
 metro optata sua absolvens, dum bono am
 co scribens precatur his verbis : Hic annu

Sit tibi Aristarchus, sit tibi Aristoteles,
 nempe optimè incipiat, ac optimè finiat. Idem

voveo,

voveo, & exopto tibi sincerè, candidè, amanter.

XX.

ADHORTATORIA

Ad litterarũ studia diligentius prosequenda.

PATER FILIO

Salutem.

Sæpius adhortatus te sum, fili, ut in literarum studia omni contentione incumbas, & nihil diligentia omittas, quam requirunt hæc ingeniorum exercitamenta. Quem in finem ad Academiam missus sis, seriò perpendas, velim; si expectationem familiaris nostræ fefelleris, tibi uni maximè nocueris. Non ignoras, quæ facultates sint meæ, quàm difficilia tempora, quanto labore impensæ in te faciendæ comparentur. Tres habes fratres, te minores, & geminas sorores; istis omnibus providendum est, ut non modò honestè educantur, sed etiam dotentur. Si codices meos rationarios inspexeris, facillè deprehendes, quid in victum, vestitum, mercedem famulorum expendatur,

I 3

quan-